

Identifiering och bedömning av arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Slutrapport

Återrapport enligt regleringsbrev

Arbetsförmedlingen
Författare: Emanuel Mörk och Dijana Skeppstedt
Datum: 2026-10-15
Diarienummer: Af-2026/0067 7973

Förord

Denna rapport har tagits fram med anledning av uppdrag i Arbetsförmedlingens regleringsbrev för år 2025.

8. Identifiering och bedömning av arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Arbetsförmedlingen ska fortsätta arbetet med att väsentligt korta den tid det i genomsnitt tar att identifiera och registrera funktionsnedsättningar som medför nedsatt arbetsförmåga. I arbetet ska Arbetsförmedlingen prioritera arbetssökande som varit utan arbete under mer än två år.

Arbetsförmedlingen ska lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 12 oktober 2025. En slutlig redovisningen av uppdraget, inklusive vidtagna åtgärder, ska lämnas till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 15 oktober 2026.

Beslut i detta ärende har fattats av överdirektör Thomas Hagman. Ärendet har föredragits av Kvalificerade handläggare Emanuel Mörk och Dijana Skeppstedt. Övriga som deltagit i den slutliga handläggningen är verksamhetsområdesdirektör Tove Elvelid, avdelningschef Petra Lindstedt, enhetschef Therese Lindström och sektionschef Carola Grubeck.

Thomas Hagman

Överdirektör

Emanuel Mörk

Kvalificerad Handläggare

Dijana Skeppstedt

Kvalificerad Handläggare

Beslutet fastställs digitalt i diariet och saknar därför namnunderskrifter.

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen fick i 2024 års regleringsbrev i uppdrag att redovisa vidtagna åtgärder för att väsentligt korta den tid det i genomsnitt tar att identifiera och registrera funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.¹

I regleringsbrev 2025 fick Arbetsförmedlingen i uppdrag att fortsätta arbetet med att väsentligt korta den tid det i genomsnitt tar att identifiera och registrera funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Denna gång ska enligt uppdraget arbetssökande som varit utan arbete under mer än två år prioriteras. En delrapport har lämnats den 12 oktober 2025. Detta är den slutliga redovisningen av uppdraget, inklusive vidtagna åtgärder.

Arbetsförmedlingen har gjort tydliga framsteg i arbetet med att identifiera funktionsnedsättning. På aggregerad nivå har mediantiden minskat med 20 procent, motsvarande 49 dagar, sedan år 2022. Myndigheten identifierar även funktionsnedsättning hos fler personer som har varit arbetslösa i mer än två år. Den genomsnittliga tiden (medelvärde) ligger däremot år 2026 på ungefär samma nivå som år 2022. Att den genomsnittliga tiden inte har minskat i samma utsträckning som mediantiden kan förklaras av att en större andel personer med längre arbetslöshetstider identifieras, vilket påverkar den genomsnittliga tiden uppåt.

En viktig åtgärd som Arbetsförmedlingen infört är ett nytt arbetssätt inom den arbetslivsinriktade rehabiliteringen där identifiering och bedömning av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga ingår. Att identifiering av funktionsnedsättning nu genomförs genom ett strukturerat arbetssätt ger bättre förutsättningar att kunna följa och analysera flödet från inskrivning till identifiering. Detta eftersom den sker genom ett enhetligt arbetssätt som antingen utmynnar i en registrerad funktionsnedsättning eller ej. Utöver detta har Arbetsförmedlingen även infört andra åtgärder för att korta tiden till identifiering som beskrivs i denna rapport och tidigare rapporteringar.

Det är väl känt att det tar längst tid för myndigheten att identifiera funktionsnedsättning hos utrikes födda. Därför har myndigheten påbörjat ett arbete med att se över hur erfarenheter från projektet Hälsofrämjande etablering kan implementeras, där arbetssätt för identifiering av funktionsnedsättning gav goda resultat.

I mars 2026 etablerades två nya verksamhetsområden (VO) inom myndigheten: VO Inledande stöd och VO Samordnat stöd. Samtidigt infördes en ny verksamhetslogik där bedömningen av den arbetssökandes stödbehov avgör vilket verksamhetsområde som ansvarar för stödet till arbetssökande och arbetsgivare. Den justerade organisationen och de nya arbetssätten innebär att arbetssökande med större behov av stöd ska få ett mer sammanhållet och samordnat stöd jämfört med tidigare organisering. Detta arbetssätt bedöms ge bättre förutsättningar att i ett tidigare skede upptäcka eventuell ohälsa eller funktionsnedsättning som kan påverka arbetsförmågan.

¹ Arbetsförmedlingen (2024). Identifiering och bedömning av arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Återrapport år 2024. Af-2024/0070 9698 samt Arbetsförmedlingen (2025). Identifiering och bedömning av arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Delrapport. Af-2025/0054 6882.

Vad som är en godtagbar tidsram för identifiering av funktionsnedsättning behöver också förstås utifrån den enskildes situation. För en ung person som skrivs in genom skolsamverkan och där funktionsnedsättningen och dess påverkan på arbetsförmågan redan är utredd, bör identifieringen kunna ske inom en mycket kort tidsram. För en person som fått en funktionsnedsättning under tiden som inskriven behöver myndigheten däremot först bedöma om och hur funktionsnedsättningen påverkar arbetsförmågan. En sådan bedömning kan kräva mer tid, särskilt om det behövs ytterligare underlag eller utredning. I vissa fall kan identifiering behöva få ta tid. För att individen ska få rätt stöd är det viktigt att inte forcera fram en bedömning som leder till insatser som inte motsvarar individens behov. Ohälsa och/eller funktionsnedsättning medför inte alltid nedsatt arbetsförmåga och behov av stöd för att få eller behålla ett arbete. Det är endast när den arbetssökande har ett förmodat stödbehov som det finns ett syfte att utreda och registrera funktionshinderkategori.

Sammantaget bedömer myndigheten att förutsättningarna och förmågan finns för att snabbare och mer kvalitativt identifiera behov som följer av en funktionsnedsättning än tidigare. Med en kombination av dessa kan fler personer med funktionsnedsättning nå målet arbete.

Innehåll

1	Inledning	8
1.1	Uppdraget	8
1.2	Disposition	8
2	Viktiga händelser och åtgärder som påverkat tid till identifiering	9
2.1	Tidslinje	9
2.1.1	Händelser och åtgärder 2015 - 2019	9
2.1.2	Händelser och åtgärder 2020 - 2026	10
3	Nuläge – tid till identifiering	12
3.1	Tid till identifiering	12
4	Förflyttningar och förbättringar	16
4.1	Förändrad förmedlingsverksamhet och ny organisation	16
4.2	Bedömning av stödbehov och registrering när det finns ett syfte	16
4.3	Kartläggning av arbetsförutsättningar	17
4.4	Prioritering av arbetssökande som varit utan arbete i mer än två år	18
4.4.1	Kartläggning i hälsofrämjande aktivitet	19
4.4.2	Sammanhållet matchningsstöd och Uttömnda möjligheter	19
4.5	Skolsamverkan	20
4.5.1	Samstart +, ett nytt projekt	20
5	Avslutande kommentar	21
6	Referenser	22

1 Inledning

1.1 Uppdraget

Arbetsförmedlingen fick i 2024 års regleringsbrev i uppdrag att väsentligt korta den tid det i genomsnitt tar för myndigheten att identifiera och registrera funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga hos arbetssökande. I återrapporten beskrevs att myndigheten både hade kortat tiden till identifiering och identifierat funktionsnedsättning hos fler arbetssökande.²

I regleringsbrev för 2025 fick myndigheten i uppdrag att fortsätta arbetet med att väsentligt korta den tid det tar att identifiera och registrera funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, redovisa vidtagna åtgärder och prioritera arbetssökande som varit utan arbete i mer än två år. Delrapport lämnades i oktober 2025.³ I denna slutrapport redovisas nuläget och de åtgärder som har vidtagits inom ramen för uppdraget samt den fortsatta utvecklingen av arbetet.

Enligt uppdraget ska Arbetsförmedlingen prioritera arbetssökande som varit utan arbete under mer än två år. Att väsentligt korta tiden till identifiering och samtidigt prioritera arbetssökande som varit utan arbete i mer än två år, kan innebära att genomsnittstiden till identifiering går upp på grund av att fler med lång inskrivningstid identifieras. Det är viktigt att väga in när man bedömer hur framgångsrikt myndigheten löst uppdraget. För att lyckas med uppdraget så måste myndigheten ha en god balans mellan att snabbt identifiera nyinskrivna arbetssökandes förutsättningar och de som varit inskrivna under en lång tid på myndigheten.

Att prioritera arbetssökande som varit utan arbete i mer än två år rimmar mycket väl med Arbetsförmedlingens målbild och de förändringar myndigheten genomfört och fortsätter genomföra för att stödja de arbetssökande som har störst behov av stöd. Det är en utveckling som också bedöms bidra till bättre förmåga att kunna identifiera funktionsnedsättning i syfte att ge rätt stöd och insatser för att individer ska komma i arbete eller studier.

1.2 Disposition

I kapitel 2 presenteras en tidslinje med viktiga händelser och åtgärder som helt eller till viss del påverkar tiden till identifiering av funktionsnedsättning. I kapitel 3 beskrivs nuläget gällande tid till identifiering. Kap 4 redovisar de förflyttningar och förbättringar som myndigheten genomfört för att korta tiden till identifiering av

² Af-2024/0070 9698. Identifiering och bedömning av arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Återrapport 2024.

³ Arbetsförmedlingen (2025). Identifiering och bedömning av arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Delrapport. Af-2025/0054 6882.

funktionsnedsättning samt hur myndigheten prioriterat arbetssökande som varit utan arbete i mer än två år. I slutet av rapporten återfinns en avslutande kommentar.

2 Viktiga händelser och åtgärder som påverkat tid till identifiering

2.1 Tidslinje

Tidslinjen visar händelser som påverkat både tiden till identifiering och antalet identifierade personer. Den lyfter också de åtgärder som myndigheten vidtagit för att identifiera fler samt förbättra kvaliteten i handläggningen av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

2.1.1 Händelser och åtgärder 2015 - 2019

2015 – Anpassning till Socialstyrelsens definition av funktionsnedsättning

Myndigheten avskaffar funktionshinderkategorin socialmedicinsk funktionsnedsättning med anledning av anpassningen till Socialstyrelsens definition av funktionsnedsättning. Kategorin omfattade problematik av missbruk, beroende, kriminalitet, långvarigt bidragsberoende, relationsproblematik eller svåra uppväxtvillkor som medför nedsatt arbetsförmåga. Avskaffandet gjorde att gruppen inskrivna arbetssökande med en registrerad funktionshinderkategori minskade i antal när problem av diffus och mer social karaktär inte räknades som en funktionsnedsättning.

2016 – Arbetslivsintroduktion avskaffas

Avskaffandet av Arbetslivsintroduktionen innebar att personer som tidigare deltagit i programmet (när antalet dagar med sjukpenning från Försäkringskassan hade nått sitt tak) i en del fall kunde återgå till sjukförsäkringen. Detta minskade antalet personer med funktionsnedsättning på Arbetsförmedlingen. Regeringen uppskattade 6 500 fler sjukfall hos Försäkringskassan år 2016 på grund av den förändringen.⁴ Jämfört med 2015 identifierade Arbetsförmedlingen cirka 5 000 personer färre år 2016. Det är därför svårt att jämföra antalet personer med funktionsnedsättning hos Arbetsförmedlingen jämfört med tidigare år eftersom det till viss del var en annan målgrupp. Även tiden till identifiering påverkades eftersom det var vanligt att personer inom programmet arbetslivsintroduktion fick en registrerad funktionsnedsättning samma dag som inskrivning på Arbetsförmedlingen.

⁴ Ds 2015:17

2019 – Omställning och omorganisation samt införande av ärendebaserat arbetssätt

Omställningen innebar en stor minskning av resurser vilket gjorde att myndigheten minskade antalet arbetsförmedlare samt professioner⁵ inom arbetslivsinriktad rehabilitering. Myndigheten behövde anpassa sig till denna nya situation. Detta sammanföll med införandet av ny organisation med ett ärendebaserat arbetssätt, som bland annat innebar att den arbetssökande inte skulle ha en och samma arbetsförmedlare utan ärendet skulle styras vilken handläggare som ansvarar för det.

2.1.2 Händelser och åtgärder 2020 - 2026

2020 – Pandemin

Pandemin innebar stora utmaningar för arbetet med att identifiera funktionsnedsättning. Under perioder kunde fysiska möten inte ske vilket försvårade möjligheter till bedömning och för den arbetssökande att ge samtycke till registrering av funktionshinderkategori. En annan viktig aspekt var att det kraftiga inflödet av arbetssökande gjorde att myndighetens basuppgifter behövde hanteras först, som att säkerställa rätten till ersättning. Sammantaget blev effekten att identifierade personer med funktionsnedsättning minskade (se Figur 6 i kapitel 3).

2021 – Förenklingar kring samtycke

Registrering av funktionshinderkategori krävde tidigare ett skriftligt samtycke från den arbetssökande. År 2021 utvecklades förfarandet som gjorde det möjligt att lämna samtycke till registrering av funktionshinderkategori digitalt. Det var särskilt viktigt under pandemin då det under vissa perioder inte var möjligt att träffas fysiskt.

2022 – Kompletterande bedömning

Myndigheten införde kompletterande bedömning, ett strukturerat arbetssätt för att bedöma funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Bakgrunden var uppmärksammande av brister i dokumentationen⁶ av orsakerna till bedömning av funktionsnedsättning. Syftet var även att skapa ett mer enhetligt och systematiskt arbetssätt. Införandet av kompletterande bedömning bedöms ha ökat kvaliteten i handläggningen.

2023 - Fråga om ohälsa och funktionsnedsättning vid inskrivning

Myndigheten införde en fråga om ohälsa och funktionsnedsättning i den digitala inskrivningen, vilket möjliggjorde för arbetssökande att redan vid inskrivningstillfället uppmärksamma Arbetsförmedlingen på att myndigheten

⁵ Arbetsterapeut/sjukgymnast, psykolog samt professioner inom syn, döv och hörsel.

⁶ Arbetsförmedlingen (2022). Förekomst av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Af-2022/0008 9266.

behöver utreda eventuella behov av stöd. Informationen gav också bättre förutsättningar för planeringssamtalet.

2023 – Anpassad information på Arbetsförmedlingens hemsida

En samlingssida togs fram för personer med funktionsnedsättning med information om vilka möjligheter till stöd som finns. Informationen bidrar till att bättre förstå varför frågan om funktionsnedsättning och ohälsa ställs och värdet av att berätta för Arbetsförmedlingen om eventuella hinder. Samlingssidans innehåll går att få uppläst och finns översatt på sju språk. Informationen finns också på teckenspråk på samlingssidan för teckenspråkig information.

2024 – Breddade underlag som grund

Arbetsförmedlingen införde nya rutiner och arbetssätt som tillåter fler typer av underlag än enbart medicinska underlag som kan ligga till grund för registrering av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Syftet var att snabbare kunna identifiera en funktionsnedsättning, då väntetiden på medicinska underlag kunde vara mycket lång.

2024 – Samtycke för registrering av funktionsnedsättning tas bort

Den arbetssökandes skriftliga samtycke för registrering av funktionsnedsättning togs bort. Individens medverkan vid bedömning av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är viktig och säkerställs via dialog.

2025 – Kartläggning av arbetsförutsättningar (KAF)

Myndigheten vidareutvecklade kompletterande bedömning genom införandet av kartläggning av arbetsförutsättningar (KAF) som en strukturerad process. Inom ramen för denna ingår identifiering av funktionsnedsättning. Syftet var att systematisera arbetssättet och digitalisera uppföljningen genom hela processen, vilket ska möjliggöra högre kvalitet och underlätta uppföljningen.

2026 – Förändrad förmedlingsverksamhet och ny organisation

Arbetsförmedlingen har utifrån ett insikts- och översynsarbete infört en ny gemensam verksamhetslogik för förmedlingsverksamheten. Syftet är att prioritera myndighetens kärnuppdrag och genomföra de aktiviteter som ger störst effekt utifrån de resurser myndigheten har till sitt förfogande. Förändringen innebär nya arbetssätt och en anpassad organisation, med inriktningen att arbetssökande som har mest behov av stöd ska erbjudas ett mer sammanhållet och samordnat stöd än tidigare. Övergången till ett mer samordnat stöd förutsätter även ett ökat antal fysiska möten, som är en viktig aspekt av förändringen. Förändringarna i förmedlingsverksamheten bidrar till att bygga förtroende och skapar därigenom bättre förutsättningar för att identifiera ohälsa och funktionsnedsättning.

3 Nuläge – tid till identifiering

Det finns faktorer som kan bidra till en längre tid till identifiering. I vissa fall kan identifiering av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga behöva få ta tid. För att individen ska få rätt stöd och insatser är det viktigt att inte forcera fram en bedömning på bekostnad av kvaliteten, eller att en funktionsnedsättning identifieras och registreras utan tillräckligt underlag. Bedömningen behöver vara tillräckligt grundad för att säkerställa att individen får rätt stöd och insatser utifrån sina faktiska förutsättningar och behov. En funktionsnedsättning kan även uppkomma under inskrivningsperioden. Det kommer att påverka tiden till identifiering rent statistiskt.

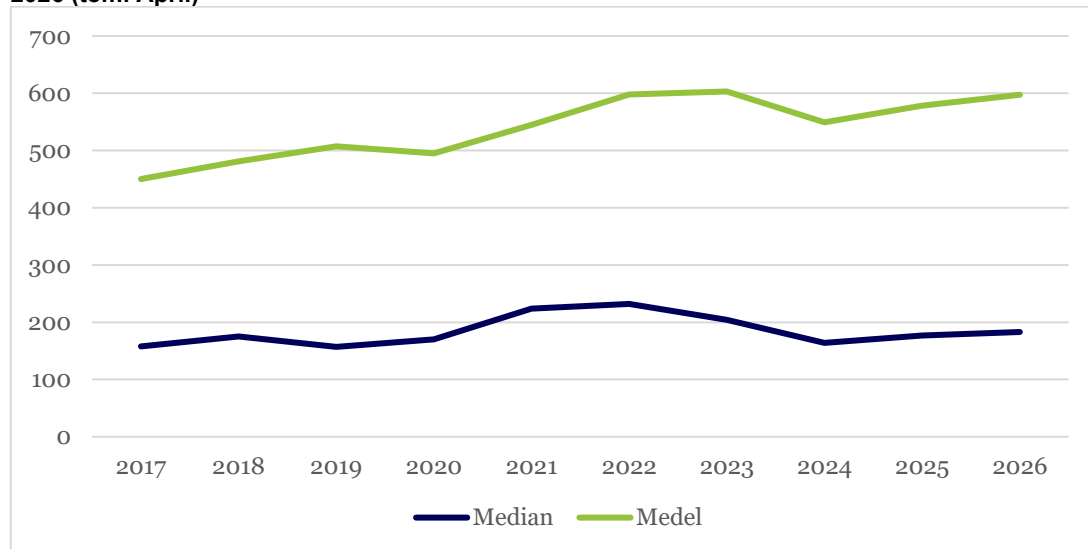
Vad som är en godtagbar tidsram för att identifiera en funktionsnedsättning varierar från individ till individ. För en ung person i skolsamverkan vars funktionsnedsättning och arbetsförmåga är utredd bör tiden vara väldigt kort. I andra fall kan en funktionsnedsättning uppkomma under inskrivningstiden som leder till att en bedömning av funktionsnedsättning och arbetsförmåga aktualiseras, vilket förlänger tiden till identifiering. På aggregerad nivå har tiden fram till identifiering minskat, vilket tyder på att myndighetens förutsättningar och förmåga har stärkts för att snabbare identifiera funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

3.1 Tid till identifiering

I Figur 1 visas utvecklingen av den genomsnittliga tiden (medelvärde) och median för tid till identifiering mellan 2017 och 2026. Eftersom det är stor spridning mellan korta och långa tider redovisas även median för att få en mer nyanserad bild av genomsnittstiden, där enskilda värden inte får så stor påverkan vare sig upp eller ner.

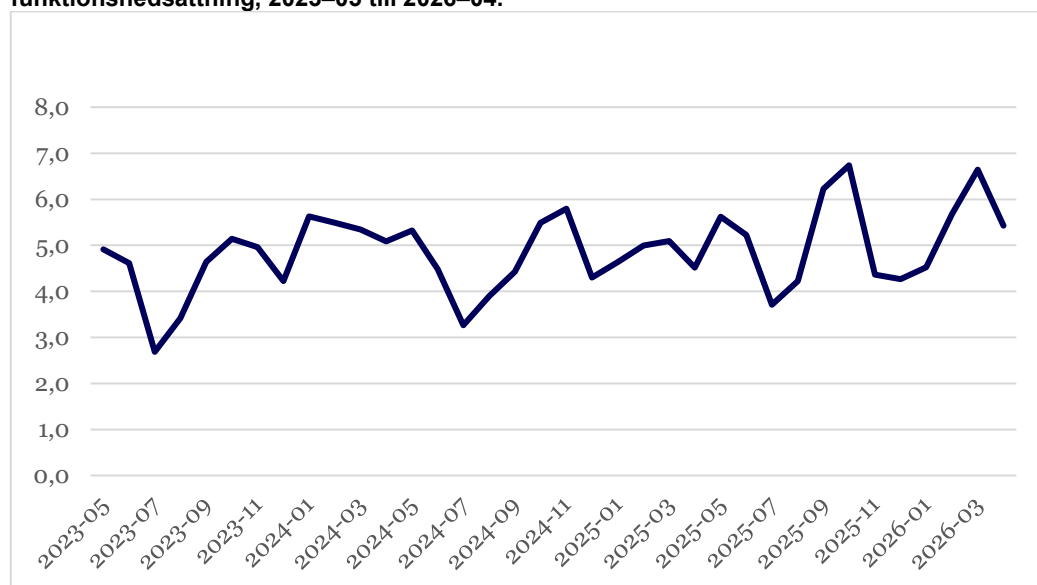
År 2026 jämfört med år 2022 är den genomsnittliga tiden ungefär på samma nivå, medan medianen tydligt har minskat med cirka 20 procent (49 dagar). Att medelvärdet inte har minskat lika mycket hänger samman med att det är fler personer som har identifierats efter 24 månader sedan år 2024 vilket drar upp medelvärdet (figur 2).

Figur 1. Tid (dagar) till identifierad funktionsnedsättning, median samt medelvärde. 2017 till 2026 (tom. April)⁷

I figur 2 visas antalet identifierade per 1 000 arbetssökande som varit arbetslösa i mer än 24 månader och som inte har haft en tidigare identifierad funktionsnedsättning. Ökningen indikerar att myndighetens arbete med att prioritera denna målgrupp har gett resultat.

Figur 2. Antal identifierade per 1000 arbetslösa i över 24 månader utan funktionsnedsättning, 2023-05 till 2026-04.

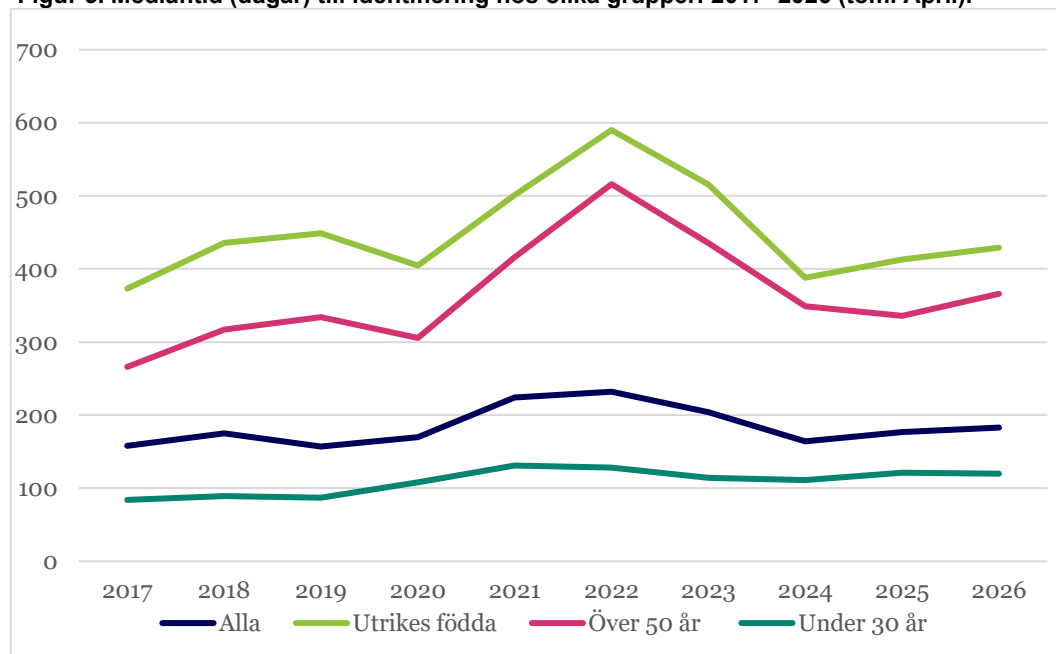
Som tidigare har rapporterats är det stor skillnad mellan olika grupper och hur lång tid det tar till identifiering. För personer över 50 år och utrikes födda är tiden till identifiering betydligt längre, medan den är kortare för personer under 30 år (figur

⁷ Källa till statistiken i detta kapitel är Arbetsförmedlingens datalager.

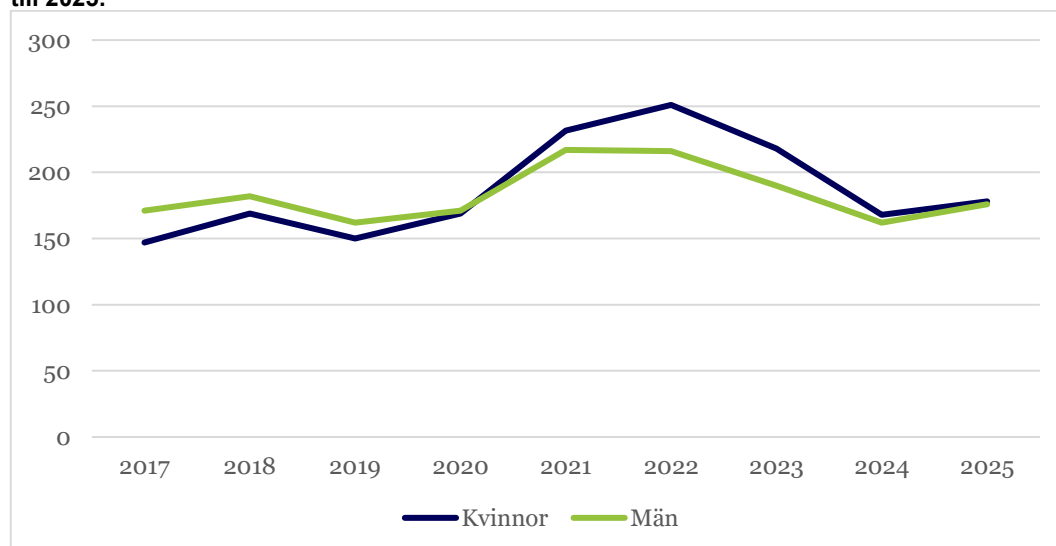
3). Samtidigt har mediantiden minskat hos samtliga grupper sedan år 2022. När det gäller kvinnor och män noteras inga större skillnader i tid till identifiering (figur 4, 5).

Med anledning av att det tar längst tid för utrikes födda arbetar myndigheten med ett särskilt uppdrag för att förbättra denna situation.

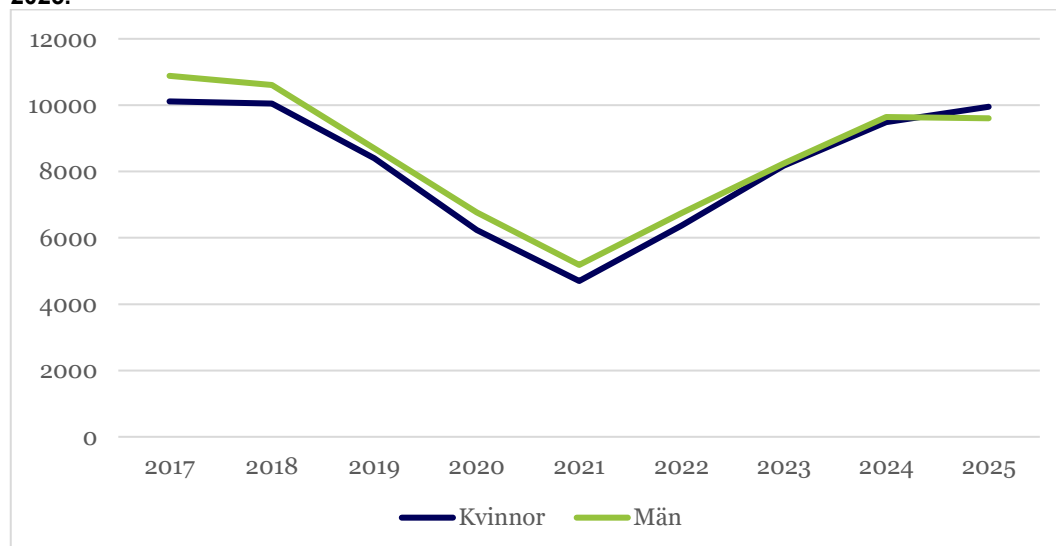
Figur 3. Mediantid (dagar) till identifiering hos olika grupper. 2017–2026 (tom. April).

Figur 4. Dagar till identifierad funktionsnedsättning (median), kvinnor respektive män. 2017 till 2025.

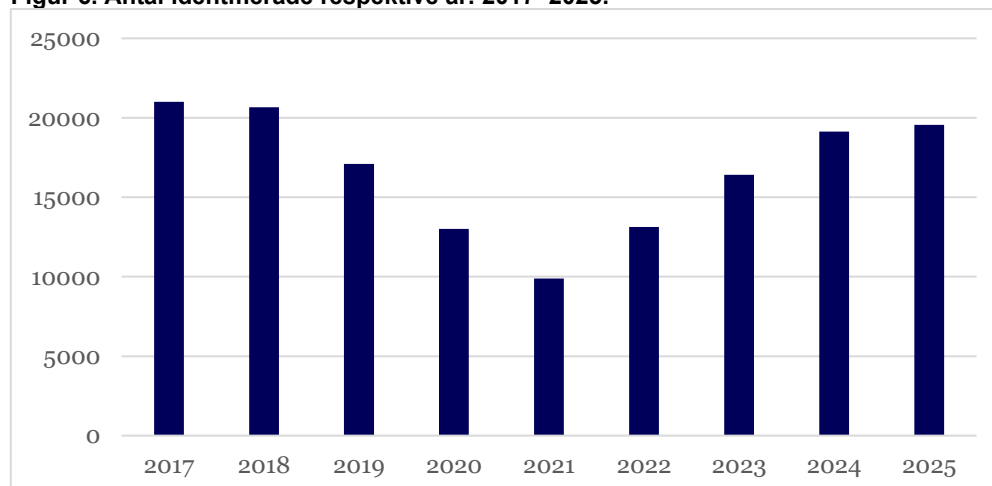

Figur 5. Antal som fått en identifierad funktionsnedsättning, kvinnor respektive män. 2017–2025.

Figur 6 visar antalet identifierade personer med funktionsnedsättning. Antalet var som lägst 2021, då cirka 10 000 personer identifierades. År 2025 identifierades närmare 20 000 personer. Myndigheten identifierar betydligt fler personer än jämfört med åren kring pandemin, vilket tyder på att myndigheten ökat sin kapacitet att identifiera funktionsnedsättning.

Figur 6. Antal identifierade respektive år. 2017–2025.

4 Förflyttningar och förbättringar

De förflyttningar och förbättringar som myndigheten har genomfört bedöms kunna påverka tiden fram till identifiering av en funktionsnedsättning som påverkar arbetsförmågan, antingen direkt eller indirekt.

4.1 Förändrad förmedlingsverksamhet och ny organisation

I juni 2025 beslutades om en ny inriktning för förmedlingsverksamheten med en ny verksamhetslogik som innebär att bedömningen av stödbehov avgör vilket verksamhetsområde inom Arbetsförmedlingen som har ansvar för stödet till arbetssökande och arbetsgivare. Arbetssökande med större behov av stöd ska få ett mer sammanhållet och samordnat stöd jämfört med tidigare organisering. Detta arbetssätt ger bättre förutsättningar att i ett tidigare skede upptäcka eventuell ohälsa eller funktionsnedsättning som kan påverka arbetsförmågan.

Genomförandet av den nya organisationen påbörjades under hösten 2025 och i mars 2026 var den justerade organisationen på plats. VO Inledande stöd ansvarar för arbetssökande som bedöms stå nära arbetsmarknaden och VO Samordnat stöd ansvarar för arbetssökande som bedöms stå långt från arbetsmarknaden.

VO Samordnat stöd har ett helhetsansvar för att tillhandahålla ett samordnat stöd till arbetssökande med stort stödbehov och/eller behov av arbetslivsinriktad rehabilitering, samt för arbetsgivare som är öppna för breddad rekrytering⁸. Arbetssättet bygger på fysiska möten med arbetssökande, en hög tillgänglighet per telefon och ett samordnat stöd. Dessa former av stöd ger goda förutsättningar att fånga signaler om ohälsa och/eller funktionsnedsättning, initiera en kartläggning av arbetsförutsättningar och därmed identifiera funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Med avstamp i den justerade organisationen med ny verksamhetslogik och nya arbetssätt ser myndigheten att förutsättningarna att tidigare identifiera behov hos arbetssökande förbättras. Det gäller både att identifiera funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och behov av anpassning, stöd och särskilda insatser.

4.2 Bedömning av stödbehov och registrering när det finns ett syfte

Vid inskrivning på Arbetsförmedlingen får den arbetssökande frågan om hen har ohälsa/funktionsnedsättning. Informationen ingår i underlaget till det första planeringssamtalet.

⁸ Arbetsgivare som är öppna för att anställa arbetssökande som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa, med eller utan statligt stöd.

Frågan om ohälsa/funktionsnedsättning infördes i den digitala inskrivningen i slutet av 2023. Under år 2025 svarade nästan 390 000 arbetssökande på frågan, varav 20 procent svarade ja. Det var en något högre andel än det faktiska antalet inskrivna arbetssökande med registrerad funktionshinderkategori, som uppgick till 16 procent.

Det första planeringssamtalet med en arbetssökande ska främst ha fokus på att bedöma individens behov av stöd för att övergå i arbete eller studier. Om stödbehovet bedöms vara litet eller måttligt fortsätter arbetet inom verksamhetsområdet Inledande stöd. När den arbetssökande bedöms ha stort stödbehov eller behov av arbetslivsinriktad rehabilitering, övergår ansvaret till verksamhetsområdet Samordnat stöd som bokar in den arbetssökande för ett samtal för ny bedömning och fördjupad planering.

En uppdaterad bedömning av stödbehovet ska genomföras så snart myndigheten får ny information om den arbetssökande som påverkar bedömningen av stödbehov. Det kan exempelvis ske vid uppföljning av den arbetssökande, via rapporter från leverantörer eller via andra samtal med den arbetssökande. Arbetssättet minskar risken för att ohälsa eller funktionsnedsättning förblir oupptäckt.

Ohälsa och/eller funktionsnedsättning medför inte alltid nedsatt arbetsförmåga och behov av stöd för att få eller behålla ett arbete. Det är endast när den arbetssökande har ett förmodat stödbehov som det finns ett syfte att utreda och registrera funktionshinderkategori. Det finns situationer när det är nödvändigt att det tar viss tid till identifiering, exempelvis om funktionsnedsättning eller anpassningsbehov uppstår senare under personens inskrivningstid. Myndigheten registrerar funktionsnedsättning för att kunna tillhandahålla rätt stöd mot arbete. Det ska ske i rätt tid och till rätt individ. Det är en bedömning som myndigheten ska göra utifrån dess ansvar och expertis.

4.3 Kartläggning av arbetsförutsättningar

Införandet av ett nytt arbetssätt inom den arbetslivsinriktade rehabiliteringen, Kartläggning av arbetsförutsättningar (KAF), har varit en central del för att korta tiden till identifiering av funktionsnedsättning. Det nya arbetssättet är en viktig del i att möta kraven inom uppdraget och innebär en förflyttning mot ett mer träffsäkert, enhetligt och effektivt arbetssätt i syfte att förbättra möjligheterna för arbetssökande att få ett arbete.

Samtliga arbetssökande ska ha en individuell handlingsplan som innehåller en bedömning av behov, planerade insatser och aktiviteter. Planen beskriver också arbetssökandes skyldigheter och sökinriktning, både yrkesmässigt och geografiskt. När det finns oklarheter kring den arbetssökandes förutsättningar för arbete eller ohälsa/funktionsnedsättning behöver det utredas. För att ta reda på om eller hur funktionsnedsättning påverkar arbetsförutsättningarna för en arbetssökande genomförs en Kartläggning av arbetsförutsättningar (KAF). I kartläggningen bedöms matchningsbarhet, vilka förmågor och styrkor den arbetssökande har och om det

finns ohälsa eller funktionsnedsättning som påverkar arbetsförmågan, samt en bedömning om behov av stöd eller anpassningar. Resultatet från kartläggningen utgör underlag för uppdatering av handlingsplanen, som därigenom anpassas i högre grad efter individens förutsättningar.

Under perioden november 2025 till och med april 2026, under införandet av KAF, genomfördes cirka 28 000 kartläggningar. Detta kan jämföras med cirka 9 500 personer som fick en registrerad funktionshinderkategori under samma period. Från och med slutet av maj 2026 är kopplingen mellan registrering av funktionshinderkategori och KAF ännu tydligare. Nu genomförs en eventuell registrering av funktionshinderkategori i direkt anslutning till kartläggningen.

Ett enhetligt arbetssätt ger ökad kvalitet i underlagen som ligger till grund för bedömningar och beslut. Myndigheten får därigenom bättre förutsättningar att kunna följa processen för identifiering av funktionsnedsättning samlat. Det underlättar också för den arbetssökande att förstå varför myndigheten fattar vissa beslut, ger den arbetssökande bättre insyn i sitt ärende och kan därigenom bidra till ökad delaktighet.

4.4 Prioritering av arbetssökande som varit utan arbete i mer än två år

I aktuellt regleringsbrevsuppdrag ska Arbetsförmedlingen prioritera arbetssökande som varit arbetslösa i mer än två år. Det är viktigt att arbetssökande som skriver in sig på Arbetsförmedlingen får en snabb och korrekt bedömning av sina arbetsförutsättningar. Samtidigt behöver myndigheten fånga upp arbetssökande vars funktionsnedsättning uppstått under arbetslöshetstiden eller som inte har identifierats tidigare. Att funktionsnedsättning identifieras är positivt, även när det sker efter längre tid, men innebär också att genomsnittstiden för identifiering ökar.

Arbetsförmedlingen har fokuserat och prioriterat arbetssökande som varit arbetslösa i mer än två år, bland annat genom Sammanhållet matchningsstöd samt Uttömda möjligheter. Dessa arbetssätt har inte ett direkt syfte att identifiera funktionsnedsättning men utkomsten kan ändå bli att ohälsa eller funktionsnedsättning framkommer.

De flesta arbetssökande som inte har en identifierad funktionsnedsättning och som varit arbetslösa i mer än 24 månader är utrikes födda. Därav ser myndigheten över hur identifieringen hos utrikes födda kan förbättras.

Som beskrivits tidigare sker nu arbetet med att identifiera och bedöma funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga inom ramen för Kartläggningen av arbetsförutsättningar (KAF). Myndigheten har därigenom möjlighet att följa hur stor andel av de som genomgått denna process som har varit arbetslösa i över två år vid tidpunkten för kartläggningen. Således kan myndigheten följa hur prioriteringen av denna målgrupp fortlöper. Hittills (september 2026) har

cirka 25 procent av de avslutade kartläggningarna berört arbetssökande som varit inskrivna i mer än två år (ej inräknat de som har subventionerad anställning). När det gäller inskrivna arbetslösa utan identifierad funktionsnedsättning är det 19 procent (september 2026) som har varit arbetslösa i över två år. 25 procent inom KAF förefaller därför vara en nivå som ger god balans mellan nyinskrivna och att prioritera arbetssökande som varit arbetslösa i över två år.

4.4.1 Kartläggning i hälsofrämjande aktivitet

Myndigheten har gjort en analys för att förbättra identifiering av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga bland arbetssökande som är utrikes födda, med särskilt fokus på utrikes födda kvinnor. Med beprövad erfarenhet från ESF-projekt Hälsofrämjande etablering⁹ ser myndigheten över möjligheten att pröva en kartläggning i aktivitet för utrikes födda.

Det tar längre tid för myndigheten att identifiera funktionsnedsättning hos utrikes födda. Olika orsaker och faktorer samverkar. Det kan exempelvis finnas utmaningar och hinder utöver ohälsa/funktionsnedsättning som försvårar identifiering. Ofta saknas historik från skola, arbete och sjukvård. Behoven kan vara diffusa och svårfångade vilket gör att det krävs mer tid. En kartläggning bestående av ett antal samtal räcker i sådana fall inte för att få hela bilden av personens förutsättningar. Utifrån analys och erfarenheter från projektet har en kartläggning som ska fylla de behov som målgruppen har, tagits fram.

Utgångspunkten är att under en sammanhållen period om 12 veckor kombinera gruppaktiviteter med individuella uppföljningar, och att det integreras med myndighetens etablerade arbetssätt för att identifiera och kartlägga individens arbetsförutsättningar. Denna kartläggning i aktivitet ska vara ett komplement som kan tillämpas inför en eventuell kartläggning av arbetsförutsättningar (KAF). När myndigheten ser att det behövs mer tid, kontinuitet och tillit för att utröna vad den arbetssökandes hinder består av kan denna kartläggning bli aktuell.

4.4.2 Sammanhållet matchningsstöd och Uttömnda möjligheter

Sammanhållet matchningsstöd och Uttömnda möjligheter har i hög utsträckning prioriterat arbetssökande som varit arbetslösa i över två år. Eftersom arbetet varit inriktat på denna målgrupp bedöms dessa arbeten direkt eller indirekt kunna ha bidragit till den ökning av antalet identifierade som beskrivs i kapitel 3, se figur 3.

Sammanhållet matchningsstöd

Genom Sammanhållet matchningsstöd ska Arbetsförmedlingen i egen regi effektivt sammanföra långtidsarbetslösa med behov av fördjupad matchning med arbetsgivare som söker arbetskraft. Arbetssökande som varit arbetslösa mer än två år prioriteras. Särskilt fokus läggs på de som bedöms ha en svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden, däribland utomeuropeiskt födda, kortutbildade, äldre än 55 år

⁹ SKR (2021). Slutrapport i samarbete med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommuner, regioner och samordningsförbund.

samt personer med funktionsnedsättningar som medför nedsatt arbetsförmåga. Stödet bygger på forskning och beprövad erfarenhet. Målet är att den arbetssökande ska få arbete eller börja studera inom 12 månader.

Uttömnda möjligheter

Under hösten 2025 införde Arbetsförmedlingen en strukturerad process Uttömnda möjligheter. Processen innebär att myndigheten, när en arbetssökande inte bedöms kunna ta ett jobb eller tillgodogöra sig Arbetsförmedlingens insatser för att närma sig arbetsmarknaden, ska utreda om allt gjorts inom ramen för myndighetens uppdrag. Utredningen ska klargöra om Arbetsförmedlingen uttömt alla möjligheter till stöd och insatser för den arbetssökande eller inte.

Utredningen kan leda till att den arbetssökande får mer stöd från myndigheten eller att det tydliggörs för den arbetssökande vad hen behöver göra för att därefter tillgodogöra sig Arbetsförmedlingens stöd.

4.5 Skolsamverkan

Som redovisats i kapitel 3 går det fortare att identifiera och registrera funktionsnedsättning hos unga jämfört med andra grupper. En förklaring är Arbetsförmedlingens förordningsstyrda uppdrag att samverka med skolor om unga med funktionsnedsättning som behöver stöd i övergången från skola till arbetsliv. Redan vid myndighetens första kontakt med eleven finns kunskap och ibland utredningar om elevens förutsättningar vilket väsentligt kortar tiden till identifiering av funktionsnedsättning.

Arbetsförmedlingen har under de senaste åren utvecklat arbetet med skolsamverkan utifrån erfarenheter från ESF-projekt Samstart. Utvecklingen har bland annat inneburit att hela processen kring dessa ungdomar, från inskrivning i skolsamverkan fram till en hållbar sysselsättning för individen, hålls ihop på ett strukturerat sätt med så få arbetsförmedlarbyten som möjligt. I skolsamverkan har eleven redan i skolan en utsedd arbetsförmedlare som följer individen – från kartläggning och planering till genomförande och uppföljning efter att gymnasieskolan är slut. Den fortsatta kontakten efter att skolsamverkan är formellt avslutad är viktigt. Samstart pågick mellan 2019 och 2025, under den perioden deltog cirka 6 200 unga varav cirka 3 500 avslutades mot arbete eller studier.¹⁰

4.5.1 Samstart +, ett nytt projekt

Arbetsförmedlingen bedriver ett nytt ESF-projekt Samstart+ som riktar sig till unga med funktionsnedsättning som skriver in sig på Arbetsförmedlingen men som inte har ingått i skolsamverkan. Verksamheten drivs i sju delprojekt och cirka 70 kommuner. Projektet har operativ verksamhet från 1 januari 2026 till 30 juni 2028. Arbetssättet bygger på metoder från Samstart och på samverkan med kommuner och

¹⁰ Arbetsförmedlingens årsredovisning 2025. Af-2025/0032 1391.

andra aktörer. Projektet i kombination med skolsamverkan innebär att myndigheten får ett helhetsgrepp vad gäller unga med funktionsnedsättning.

5 Avslutande kommentar

Arbetsförmedlingen har gjort framsteg vad gäller identifiering av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Att väsentligt korta tiden till identifiering och samtidigt prioritera arbetssökande som varit utan arbete i mer än två år, kan innebära att genomsnittstiden till identifiering går upp på grund av att fler med lång inskrivningstid identifieras. Det är viktigt att väga in när man bedömer hur framgångsrikt myndigheten löst uppdraget.

Antalet personer med identifierad funktionsnedsättning har ökat och mediantiden har minskat. Myndigheten identifierar även funktionsnedsättning hos fler personer som varit arbetslösa i över två år. Sammantaget bedömer myndigheten nu att förutsättningarna och förmågan finns för att snabbare än tidigare identifiera behov som följer av en funktionsnedsättning.

6 Referenser

Arbetsförmedlingen (2024). Identifiering och bedömning av arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Återrapport. Af-2024/0070 9698

Arbetsförmedlingen (2025). Identifiering och bedömning av arbetssökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Delrapport. Af-2025/0054 6882.

Arbetsförmedlingen (2025). Årsredovisning 2025. Af-2025/0032 1391.

Socialdepartementet (2015). Avskaffande av den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. Ds 2015:17

SKR (2021). Slutrapport i samarbete med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommuner, regioner och samordningsförbund.

SKR (2020). Utvärdering av ESF-projektet Hälsofrämjande etablering.